

**Fra utdanningsdirektoratet er det lagt ut følgende link om hvordan henvisninger og kildeliste bør settes opp til eksamen, men dette gjelder først og fremst IKT-eksamen i norsk:**

[http://www.uddanningsdirektoratet.no/upload/Eksamen/Videregaaende/V2006/Vurderingsveiledninger/Norsk\\_med\\_IKT\\_VG4002\\_VG4003\\_Veiledning\\_i\\_kildebruk.pdf](http://www.uddanningsdirektoratet.no/upload/Eksamen/Videregaaende/V2006/Vurderingsveiledninger/Norsk_med_IKT_VG4002_VG4003_Veiledning_i_kildebruk.pdf)

**Her kommer mine krav til elevene med samme eksamen:**

**Vanlige formelle krav til terminprøver i norsk, IKT-basert eksamen VK1/VK2:**

- **Forside (men bruk helst forside-malen som er lagt ut på fagsiden):**  
Terminprøve norsk sidemål (nynorsk), evt. norsk hovedmål (fritak i sidemålet), skrivetid 1 (fagskriving), 1. desember 2006, Ole Olsen, 3PÅA, Drømtorp vgs.
- **1. side:** Oppgavenr., overskrift, sjanger (ikke absolutt krav – er du usikker på sjanger, utelat det)
- **Skriftstørrelse/linjeavstand, skrifttype:** 12 pitch, 1 ½ LS, Arial brukes til eksamen på VK2
- **Sidenummerering** (paginering) – Funksjon OO: Bunntekst/Topptekst/Sett inn Felter, Sidetall
- Husk: ”**Alt fra marg**” (Norsk Standard) – ikke senterer tekst
- **Ikke lag underoverskrifter** i en eksamensoppgave – altså ikke ”handlende” - (Skriv: ”Når det gjelder temaet i novellen, vil jeg først og fremst påpeke...”)
- **Kjør retteprogram** før du leverer - ta bort hybridavsnitt – det bør helst ikke være skrivefeil i en pc-skrevet eksamensoppgave m/retteprogram
- **Henvisning til kilder** som *lærebøker* gjøres enten som fotnote slik<sup>1</sup> (eldre metode) eller i brødteksten<sup>2</sup> slik (Halvorsen 2000a:214) der etternavnet til forfatteren av boka står først, så årstallet når boka kom ut og til slutt sidenummeret der du har hentet sitatet du har brukt. Har Halvorsen gitt ut to bøker samme år, skiller du mellom a, b, c osv. slik de står på litteraturlista.
- **Ved direkte gjengivelse/sitat:** Bruk anførselstegn i sitatet og siter korrekt – avbrutt sitat markeres slik [...]. Er sitatet lenger enn 3-4 linjer, bør det rykkes inn fra marg og linjeavstanden reduseres til 1 (kompress).
- **Henvisning til litterære tekster** gjøres ofte slik i brødteksten (Amalie Skram: *Karens jul*, 1885, s. 3) eller som fotnote<sup>3</sup>. Står teksten i litteraturboka, så opplys om det til slutt i henvisningen: (Amalie Skram: *Karens jul*, 1885, s. x i *Tekst og Tanke, Norsk for VKI og VKII, Litteraturbok*).

<sup>1</sup> *Tekst og Tanke, Norsk for VKI og VKII, Lærebok*, s. 214.

<sup>2</sup> ”Brødtekst” er betegnelsen for den vanlige, løpende teksten i en bok, artikkel, avis eller et blad.

<sup>3</sup> Amalie Skram: *Karens jul* (1885), s. 3.

- **Henvisninger til netsteder** i teksten kan gjøres slik (Knut Hamsun: *Sult*, 1890, s. 1 - [www.lokus.no](http://www.lokus.no)) eller slik med hele URL-en: (<http://www.brekkeby.vgs.no/norsk/vestol/karjul.htm>) eller slik (Vestøl 2005). Du kan også bruke fotnote her (foreldet).
- **Ved indirekte gjengivelse (du gjenforteller eller skriver noe om fra en bok eller en kilde):** Dette skal også oppgis på denne måten for eksempel: ”I omtalen av Wergeland i *Tekst og Tanke VK1/VK2* (s. xx) står det at han var en omstridt person”... osv. *Ikke* rykk inn indirekte gjengivelse fra marg.
- Sjekk også denne **innføringen i kildebruk fra Utdanningsdirektoratet** som anbefales for elever i vgs.:
- [http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/Eksamen/Videregaende/V2006/Vurderingsveiledninger/Norsk\\_med\\_IKT\\_VG4002\\_VG4003\\_Veiledning\\_i\\_kildebruk.pdf](http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/Eksamen/Videregaende/V2006/Vurderingsveiledninger/Norsk_med_IKT_VG4002_VG4003_Veiledning_i_kildebruk.pdf)
- **Kildelista** skal stå helt til slutt i besvarelsen, og den skal bestå av en litteraturliste som skal være alfabetisk etter etternavn. Nettstedene eller URL-ene setter du for seg etterpå, også de alfabetisk (husk å skrive *hele* nettsadressen og nedlastingsdato til slutt og forfatter av nettstedet hvis det er mulig å oppdrive). Det er ikke anledning til å sitere tekst eller kilder, direkte eller indirekte, uten å oppgi dette i besvarelsen.
- **Bruker du eller kopier du tekst eller kilder fra andre uten å oppgi det**, er det stryk og terminprøven underkjennes fra min side. Oppdager eksamenssensor dette, er det selvfølgelig stryk til eksamen. Det er imidlertid kommet nye regler vedr. fusk i disse dager – saken sendes Fylkesmannen.

**Last ned denne kildelista på hjemmeområdet ditt og bruk den som mal når du skal lage din egen kildeliste (tenk deg at du er sensor selv og skal finne kildene som er oppgitt, hvor skal du lete?):**

-----  
**KILDELISTE**

**Litteraturliste:**

**Halvorsen, Ellen Beate o.a.:** *Tekst og Tanke, Norsk for VKI og VKII, Litteraturbok*. Oslo: H. Aschehoug & Co 2000, 1. utgave, 1. opplag

**Halvorsen, Ellen Beate o.a.:** *Tekst og Tanke, Norsk for VKI og VKII, Lærebok*. Oslo: H. Aschehoug & Co 2000, 4. utgave, 1. opplag

**Skram, Amalie:** *Karens jul* [1885], stensil fra faglærer i norsk okt. 2006

**Nettsteder:**

<<http://www.brekkeby.vgs.no/norsk/vestol/karjul.htm>> (18.11.2005 – Magne Vestøl)

Eller:

**Vestøl, Magne 18.11.2005:** Novellen ”Karens Jul”,

<<http://www.brekkeby.vgs.no/norsk/vestol/karjul.htm>>

**Følgende digitale tekster er hentet fra [www.lokus.no](http://www.lokus.no), tekstsamlingen/leselaben (passordbeskyttet):**

**Hamsun, Knut:** *Fra det ubevidste Sjæleliv* [1891]

**Hamsun, Knut:** *Sult* [1890]

**Aanerud, Hans:** *En vinternatt* [1896]

KM 9.3.2007

## Praktisk eksempel på dette fra en elev i fjor:

### Knut Hamsun og nyromantikken

I Øystein Rottens tekst fra [www.lokus.no](http://www.lokus.no) fra *Litteraturhistorie for VK1 og VK2* 1993, side 1, skriver han at forfatterskapet til Hamsun kan deles i tre faser: Den nyromantiske 1890-tallsdiktningen, en overgangsfase mellom romantikk og realisme fra ca. 1903 til ca. 1912, og den siste fasen med skildrende, realistiske og tidskritiske samfunnsromaner. Den fremmedgjorte vandreren og outsiderseren med nerver i høyspenn og et «delikat» fantasiliv er helten i 1890-tallsverkene *Sult* (1890), *Mysterier* (1892), *Pan* (1894) og *Victoria* (1898). Hamsun skrev romanen *Sult* da han sultet i Kristiania rundt 1890 og den starter slik:

«Det var i den tid jeg gikk omkring og sultet i Kristiania, denne forunderlige by som ingen forlater før han har fått merke av den ...

Jeg ligger våken på min kvist og hører en klokke nedenunder meg slå seks slag; det var allerede ganske lyst og folk begynte å ferdes opp og ned i trappene. Nede ved døren hvor mitt rom var tapetsert med gamle numre av «Morgenbladet», kunne jeg så tydelig se en bekjentgjørelse fra fyrdirektøren, og litt til venstre derfra et fett, bugnende avertissement fra baker Fabian Olsen om nybakt brød.» (Knut Hamsun, *Sult*, 1890, s. 1).

Denne romanen er skrevet basert på Hamsuns tanker om det psykologiske i mennesket som han portretterer i denne teksten:

«Jeg kender et Menneske, en absolutt sund trediveaarig Landsmand, som for tre Aas siden skød sin Nabos Hest, fordi den saa paa ham fra Siden. Mærk: fra Siden. Manden ved ingen anden Grund til sin Gærning end den, at Hesten skæve Blikk bored ham sindssygt gennem Nerberne. Da han ikke turde aabenbare denne latterlige Grund til at deæbe et fremmed Dyr, maatte han

taale, at hver og en holdt det for et Udslag af simpel Ondskab. Hvorledes vilde nu en saadan Mand tage sig du i en norsk Roman? Moden fir Gaustad! Dette stærke, blussende sunde Menneske moden for Gaustad! Jeg kender bare en Psykolog, som kunde skildre denne Skikkelse; ikke Dostojevski, som gør endog normale Folk abnorme, men Goncourt.» (Knut Hamsun, *Fra det ubevidste Sjæleliv*, 1891, s. 1).

Det var stort oppstyr om at Hamsun var nazist men, i Knut Nærums tekst om Knut Hamsun fra [www.lokus.no](http://www.lokus.no) 2001 sier han at Hamsun støttet nazismen, men var ikke nazist. Hamsun så bare på nazismen som den beste mulighet for å ta rotta på Winston Churchill. Fra ungdommen var Hamsun imot alt som var britisk og engelsktalende. Det begynte under hans første USA-opphold i slutten av 1880-årene, da han en kort periode jobbet som trikkefører i Chicago. Under en piknik for de sporveisansatte gikk Hamsun for å tre av på naturens vegne. Han kom bort fra selskapet og ble tatt til fange av sioux-indianere. Indianerne fikk fort sympati for denne lange, bleke ynglingen. De tok ham til seg som en av sine egne og lærte ham opp i stammens kultur.

#### **Kildeliste:**

Alle tekstene er hentet fra tekstbasen på [www.lokus.no](http://www.lokus.no) (passordbeskyttet).

**Hamsun, Knut:** *Sult* (1890)

**Hamsun, Knut:** *Fra det ubevidste Sjæleliv* (1891)

**Nærum, Knut:** *Fra Norsk litteraturhistorie fritt etter hukommelsen* (2001)

**Rottem, Øystein:** *Litteraturhistorie VK1 & VKII* (1993)